

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba na neverejnom zasadnutí konanom 28. júna 2010 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného **M. M.**, pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného M. M. vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2 To 56/2009, sa tomuto súdu **n e o d n í m a .**

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Prešove sa vedie pod sp. zn. 2 To 56/2009 trestné konanie proti obžalovanému M. M. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., v rámci ktorého má uvedený súd rozhodnúť o odvolaní obžalovaného, prokurátorky vojenskej obvodnej prokuratúry a poškodenej Ľ. M. proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo 17. júna 2009, sp. zn. 1T 22/2009.

Predmetná trestná vec bola po predložení Krajskému súdu v Prešove (10. augusta 2009) pomocou technických prostriedkov pridelená na vybavenie pod sp. zn. 2 To 56/2009 do senátu 2 To, ktorý rozhoduje v zložení JUDr. J. B. (predseda senátu), JUDr. P. F. a JUDr. V. D. (členovia senátu).

Obžalovaný M. M. písomným podaním došlým na krajský súd 23. októbra 2009 podal návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., ktorý odôvodnil tým, že sudcovia trestného úseku Krajského súdu v Prešove sú z dôvodov osobných známostí prepojení rôznymi väzbami na okresných sudcov, vrátane sudcov Okresného súdu Humenné – i sudcu JUDr. J. K.. Dôkazom nadržovania sudcovi JUDr. K. je aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2009, sp. zn. 5 Tos 11/2009, ktorým sudcovia JUDr. E. R., JUDr. A. L. a JUDr. E. D. bez najmenšieho zaváhania potvrdili rozhodnutie vyššie menovaného sudcu okresného súdu o jeho väzbe z 15. apríla 2009, hoci ten rozhodoval bez poznania novely Trestného poriadku účinnej od 1. februára 2009. Nemá dôveru v nestranné a nezaujaté rozhodnutie tohto súdu, a preto žiadal, aby o jeho odvolaní rozhodol iný krajský súd.

O vyššie uvedenom návrhu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 15. decembra 2009, sp. zn. 6 Ndt 21/2009 tak, že sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. J. B., JUDr. P. F. a JUDr. V. D. nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci a táto sa Krajskému súdu v Prešove neodníma.

Písomným podaním z 12. apríla 2010 adresovaným Krajskému súdu v Prešove obžalovaný M. M. podal opäť návrh na odňatie a prikázanie danej trestnej veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. V odôvodnení tohto návrhu uviedol, že 8. apríla 2009 (správne má byť rok 2010) podal trestné oznámenie na sudcov Krajského súdu v Prešove JUDr. P. F., JUDr. F. M., JUDr. A. L., JUDr. E. D. a JUDr. E. R. pre podozrenie zo spáchania trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Tr. zák. a marenia výkonu rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky podľa § 350 Tr. zák., čím nadobudli postavenie podozrivých, resp. obvinených v trestnom konaní, kde on sám je poškodený nesprávnym a zákonu odporujúcim postupom. Nemôžu tak v posudzovanej veci konať objektívne (čo už podľa obžalovaného dokázali procesnými úkonmi, ktorými poškodili jeho práva), a preto voči nim obžalovaný vyslovil zároveň námietku zaujatosti.

Obžalovaný vo svojom návrhu ďalej uviedol, že 12. apríla 2010 podal tiež na príslušný okresný súd žalobu o náhradu škody spôsobenú porušením právnej povinnosti vo výške 100 000 eur, ktorú svojím postupom spôsobili sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. P. F., JUDr. F. M. a JUDr. E. R.. Týmto procesným úkonom sa stali odporcami

podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, a nemôžu preto v predmetnom odvolacom konaní postupovať objektívne.

Z odôvodnenia podaného návrhu ďalej vyplýva, že obžalovaný M. M. osobitne namieta nestrannosť, objektívnosť a nezávislosť sudcov JUDr. P. F. a JUDr. F. M., ktorí sa pripojili k petícii 105 sudcov justície Slovenskej republiky, kde sa konštatuje, že nemôžu rozhodovať nestranne a zákonne, pretože sú pod nátlakom policajných, kriminálnych a politických štruktúr. Uvedené dokazuje podľa obžalovaného i tá skutočnosť, že obaja menovaní sudcovia sa pripojili tiež k hromadným žalobám voči Slovenskej republike, ktorými sa dožadujú doplatenia 4 000 eur za mesiac, čo je bývalý rozdiel medzi mzdami sudcov Špeciálneho súdu v Pezinku a inými sudcami.

Z vyššie uvedených dôvodov preto žiadal, aby bola predmetná trestná vec odňatá Krajskému súdu v Prešove a prikázaná Najvyšším súdom Slovenskej republiky inému krajskému súdu.

Na verejnom zasadnutí konanom 6. mája 2010 obžalovaný M. M. uviedol, že sudca JUDr. P. F. je podľa jeho názoru z dôvodu podanej žaloby o náhradu škody zaujatý. Z písomného vyjadrenia namietaného sudcu z toho istého dňa pritom vyplýva, že nemá vzťah k prejednávanej veci, ani k osobe obžalovaného a vo veci sa necíti byť zaujatý. Krajský súd v Prešove rozhodol o takto vznesenej námietke zaujatosti uznesením zo 6. mája 2010 podľa § 32 ods. 3 Tr. por. tak, že člen senátu JUDr. P. F. nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 2 To 56/2009.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu podal obžalovaný sťažnosť (č. l. 704), keďže podľa jeho názoru existuje dôvod na vylúčenie JUDr. P. F. v danej veci práve vzhľadom na podanú žalobu o náhradu škody ako i podnet na začatie trestného stíhania. O tejto sťažnosti je príslušný rozhodnúť Krajský súd v Prešove (§ 32 ods. 5 Tr. por.).

Krajský súd v Prešove vzhľadom na už spomenutý návrh obžalovaného podľa § 23 ods. 1 Tr. por. predložil predmetný spisový materiál 16. júna 2010 tunajšiemu súdu ako súdu príslušnému na rozhodnutie o odňatí veci uvedenému súdu a jej prikázanie inému súdu. Súčasne s tým predložil aj písomné vyjadrenia sudcov dotknutého krajského súdu k ich (potenciálnej) zaujatosti v danej trestnej veci (č. l. 720 – 724), z ktorých vyplýva,

že obžalovaného nepoznajú, nemajú žiadny pomer k veci, a preto sa necítia byť zaujatí. JUDr. P. F. uviedol, že obžalovaného síce osobne nepozná, no ten na neho podal trestné oznámenie a žalobu o náhradu škody, čo môže vyvolávať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený (§ 23 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený krajským súdom Slovenskej republiky preskúmal podaný návrh ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie je daný dôvod na odňatie predmetnej trestnej veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Súdna prax za dôležité dôvody v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por. považuje také okolnosti, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkove lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa, než súdom miestne príslušným. Takýmito dôvodmi sú predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, výchovné pôsobenie konania a čo najrýchlejšie, avšak zákonné a spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci. Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon **vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu** vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa

ktorého - „**nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon**“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t.j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

V danom prípade však takéto dôvody obžalovaný vo svojom návrhu na odňatie a prikázanie veci neuviedol a nevyplývajú ani z obsahu trestného spisu.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania **je vylúčený sudca** alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, **u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre** jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto – ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Medzi tieto nepatria výhrady smerujúce k spôsobu rozhodovania sudcu.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu **ako konkrétnej osoby**, resp. o vylúčení sudcov **ako konkrétnych osôb**. O vylúčení sudcu krajského súdu, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne - v prípade, že námietku zaujatosti

vznesie niektorá zo strán - v zmysle ustanovenia § 32 ods. 3 Tr. por. tento senát. O sťažnosti proti takémuto rozhodnutiu je povinný rozhodnúť iný senát krajského súdu (§ 32 ods. 5 písm. b/ Tr. por.).

I keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (č. 48 ods. 1).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje i na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že krajský súd ako súd odvolací vykonáva súdnictvo prostredníctvom kolegiálnych orgánov – senátov a na rozhodovaní v konkrétnych trestných veciach sa môžu podieľať len sudcovia zaradení v určitom senáte na základe pravidiel určených rozvrhom práce príslušného súdu na príslušný kalendárny rok. Po dôjdení veci na súd sa vec prideliuje na rozhodovanie náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky do jednotlivých senátov, pričom títo sudcovia sa stávajú zákonnými sudcami na prerokovanie vecí v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

V danom prípade sa zákonnými sudcami na rozhodovanie o odvolaní v trestnej veci obžalovaného M. M. stal senát pod vedením JUDr. J. B.. V tejto súvislosti treba tiež pripomenúť, že **námietky zaujatosti možno vznášať len proti tým sudcom, ktorí sa na prejednávani a rozhodovaní veci skutočne podieľajú** a nie proti neurčitým osobám, napr. všetkým sudcom súdu.

S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že v predmetnej trestnej veci nebol zatiaľ vylúčený ani jeden zo zákonných sudcov (JUDr. J. B., JUDr. P. F. a JUDr. V. D.).

Pokiaľ ide o podanú žalobu o náhradu škody ako i podnet na začatie trestného stíhania, ktorými sa v podstate napáda rozhodovacia činnosť, resp. procesný postup niektorých sudcov krajského súdu (z nich zákonným je len JUDr. P. F.), tak tieto nemôžu, rovnako ako ani ďalšie obžalovaným v návrhu uvádzané skutočnosti, samé osebe odôvodňovať postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní spisového materiálu zhromaždeného v doterajšom konaní teda dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie veci inému súdu toho istého druhu a stupňa v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. júna 2010

**JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová